

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MELCHIORA WATHELETA
přednesené dne 30. dubna 2015¹

Věc C-231/14 P

**InnoLux Corp., dříve Chimei InnoLux Corp.,
proti**

Evropské komisi

„Kasační opravný prostředek — Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Světový trh s obrazovkami s displeji z kapalných krystalů (LCD) — Pokuty — Pokyny pro výpočet výše pokut — Určení hodnoty prodejů souvisejících s protiprávním jednáním — Uplatňování pravidel hospodářské soutěže Evropské unie mimo její území — Interní prodeje dotčeného výrobku mimo Evropský hospodářský prostor (EHP) — Zohlednění prodejů konečných výrobků zahrnujících dotčený výrobek třetím podnikům v EHP“

1. Projednávaným kasačním opravným prostředkem se InnoLux Corp. (dále jen „InnoLux“) domáhá částečného zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie InnoLux v. Commission², kterým Tribunál změnil rozhodnutí Komise C(2010) 8767 final ve věci COMP/39.309 – LCD (Liquid Crystal Displays)³ tak, že stanovil výši pokuty, která jí byla uložena v článku 2 tohoto rozhodnutí na 288 milionů eur a ve zbývajících částech zamítl její žalobu znějící na částečné zrušení tohoto rozhodnutí v rozsahu, v němž se jí týká, jakož i na snížení uvedené pokuty.

2. Projednávaný kasační opravný prostředek pozdvihává důležitou otázku v právu hospodářské soutěže, a sice otázku uplatňování pravidel hospodářské soutěže Evropské unie mimo její území (v projednávaném případě v kontextu určení prodejů, které může Evropská komise zohlednit při výpočtu pokuty⁴). Uplatňování těchto pravidel Komisí mimo území Evropské unie bylo napadeno rovněž v některých věcech projednávaných jak před Tribunálem, tak před Soudním dvorem⁵.

I – Skutečnosti předcházející sporu

3. Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí, které vyplývají z bodů 1 až 27 napadeného rozsudku, lze shrnout následovně.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — T-91/11, EU:T:2014:92, dále jen „napadený rozsudek“. Projednávanou věc lze číst současně s věcí LG Display a LG Display Taiwan v. Komise (C-227/14 P), která byla v době vypracování tohoto stanoviska projednáвана před Soudním dvorem a týká se stejné kartelové dohody, i když v těchto věcech vyvstaly odlišné otázky.

3 — Rozhodnutí ze dne 8. prosince 2010, v řízení podle článku 101 [SFEU] a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (Věc COMP/39.309 – LCD) (dále jen „sporné rozhodnutí“), jehož shrnutí bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 7. října 2011 (Úř. věst. C 295, s. 8).

4 — Viz metoda použitá Komisí, zejména v bodech 8 a 24 tohoto stanoviska.

5 — Před Soudním dvorem je projednáвана věc Intel v. Komise (C-413/14 P, viz poznámka pod čarou 10 tohoto stanoviska). Před Tribunálem: kartelová dohoda „Air Freight“ ([mimo jiné věc Japan Airlines International v. Komise (T-36/11)] a kartelová dohoda „Cathode Ray Tubes“ ([mimo jiné věc Samsung SDI v. Komise (T-84/13)]).

4. Chi Mei Optoelectronics Corp. (dále jen „CMO“) byla společností založenou podle tchajwanského práva, která kontrolovala skupinu společností usazených po celém světě a činných ve výrobě obrazovek s displeji z kapalných krystalů s aktivní maticí (dále jen „LCD“). Poté, co CMO uzavřela dohodu o spojení se společnostmi InnoLux Display Corp. a TPO Displays Corp. stal se nástupnickým právním subjektem InnoLux, který je rovněž společností založenou podle tchajwanského práva a navrhovatelkou v projednávané věci.

5. Poté, co Samsung Electronics Co. Ltd (dále jen „Samsung“), společnost založená podle korejského práva, oznámila Komisi existenci kartelové dohody na trhu LCD, zahájila Komise správní řízení a zaslala oznámení námitek šestnácti společnostem, včetně dvou evropských dceřiných společností, které navrhovatelka stoprocentně vlastnila. V tomto oznámení námitek byly mimo jiné vysvětleny důvody, proč musí být dvě dceřiné společnosti CMO považovány za solidárně odpovědné za protiprávní jednání, kterých se dopustila CMO.

6. Dne 8. prosince 2011 přijala Komise sporné rozhodnutí. Toto rozhodnutí je určeno šesti ze šestnácti společností, kterým bylo určeno oznámení námitek, včetně navrhovatelky, LG Display Co. (dále jen „LGD“) a AU Optronics Corp. (dále jen „AUO“). Naopak se již netýká dceřiných společností navrhovatelky.

7. Ve sporném rozhodnutí Komise konstatovala existenci kartelové dohody mezi šesti velkými mezinárodními výrobci LCD, mezi nimiž figurují navrhovatelka, LGD a AUO, pokud jde o dvě následující kategorie výrobků, které mají velikost stejnou nebo větší než 12 palců, a sice LCD pro informační technologie (dále jen „IT“), jako jsou LCD zabudované do notebooků a monitorů počítačů, a LCD pro televizory (dále společně jen „LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda“).

8. Pro stanovení pokut uložených ve sporném rozhodnutí Komise použila Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1/2003 (Úř. věst. C 210, s. 2; Zvl. vyd. 08/01, s. 171) (dále jen „pokyny z roku 2006“). Podle těchto pokynů Komise definovala hodnotu prodeje LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda a které byly přímo nebo nepřímo dotčeny protiprávním jednáním. Za tímto účelem stanovila tři následující kategorie prodeje uskutečněných účastníky kartelové dohody:

- „přímé prodeje v rámci EHP“, a sice prodeje LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda, jinému podniku v rámci Evropského hospodářského prostoru;
- „přímé prodeje v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“, a sice prodeje LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda, zabudovaných v rámci skupiny, do které patří výrobce, do konečných výrobků, které jsou prodány jinému podniku v rámci EHP a
- „nepřímé prodeje“, a sice prodeje LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda, jinému podniku mimo EHP, který následně zabuduje obrazovky do konečných výrobků, které prodává v EHP, přičemž „jiný podnik“ není součástí skupiny výrobce.

9. Komise měla za to, že může zohlednit jen první dvě výše uvedené kategorie, jelikož zahrnutí třetí kategorie nebylo nezbytné k tomu, aby uložené pokuty dosáhly dostatečnou odrazující úroveň. Na tomto základě uložila Komise navrhovatelce, aby zaplatila pokutu ve výši 300 milionů eur.

II – Napadený rozsudek

10. Navrhovatelka podala žalobu znějící na částečné zrušení sporného rozhodnutí a snížení výše pokuty návrhem ze dne 21. února 2011. Na podporu svého návrhu uplatňovala tři žalobní důvody. První vycházel ze skutečnosti, že Komise použila právně nesprávný pojem, a sice pojem „přímé prodeje v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“, druhý vycházel z toho, že Komise porušila článek 101 SFEU tím, že dospěla k závěru, že se protiprávní jednání vztahovalo na LCD pro televizory a třetí vycházel z toho, že hodnota relevantního prodeje použitá vůči ní Komisí zahrnovala neprávem jiné prodeje než prodeje LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda.

11. Tribunál v napadeném rozsudku uznal tento poslední žalobní důvod, a snížil proto výši pokuty uložené navrhovatelce na 288 milionů eur⁶. Ve zbývajících částech žalobu zamítl.

III – Ke kasačnímu opravnému prostředku

A – K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku týkajícímu se zohlednění „přímých prodejů v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“

1. Souhrn argumentů účastníků řízení

12. V první části, která se týká pojmu „prodeje, které souvisí s protiprávním jednáním“, navrhovatelka vytýká Tribunálu, že do hodnoty prodejů zohledněných pro výpočet pokuty zahrnul její prodeje v rámci EHP konečných výrobků jakožto „přímé prodeje v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“, zatímco tyto prodeje nesouvisí s protiprávním jednáním ve smyslu bodu 13 pokynů z roku 2006.

13. Komise má za to, že Tribunál správnou úvahou vyvrátil argumentaci navrhovatelky. Tato argumentace ponechala podle Komise bez povšimnutí skutečnost, že cena LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda, ovlivnila cenu konečných výrobků a že koluzní praktiky se týkaly jak LCD, které měly být prodány třetím podnikům, tak LCD určených k dodání v rámci skupiny. Komise se domnívá, že se jedná o skutková zjištění Tribunálu, která nemohou být přezkoumána v rámci kasačního opravného prostředku. Podle Komise je nesprávné tvrdit, že neexistuje rozdíl mezi prodejem třetímu podniku a dodáním v rámci skupiny. Má za to, že k prvnímu uvedení na trh – čili „skutečnému prodeji“ – dojde v okamžiku a na místě, kde podnik prodává konečný výrobek.

14. Ve druhé části týkající se rozsudku *Europa Carton v. Komise* (T-304/94, EU:T:1998:89) má navrhovatelka za to, že Komise jednala v rozporu s tímto rozsudkem, neboť místo toho, aby s prodeji v rámci skupiny zacházela stejným způsobem jako s prodeji třetím podnikům, použila na některé společnosti, kterým bylo určeno sporné rozhodnutí, jiné kritérium pro určení místa jejich prodejů v rámci skupiny.

15. Komise má za to, že rozsudek *Europa Carton v. Komise* (T-304/94, EU:T:1998:89) potvrzuje, že může zohlednit hodnotu výrobku, který je předmětem kartelové dohody, nezávisle na otázce, zda účastník této dohody přímo na trhu prodává dotčený výrobek, nebo jej předtím zabuduje do jiného konečného výrobku. Tento rozsudek podle Komise jí naproti tomu neukládá povinnost, aby pro účely posouzení vztahu k území EHP považovala za místo prodeje výrobku, na který se vztahuje kartelová dohoda, místo dodání v rámci skupiny.

⁶ — Body 155 až 174 napadeného rozsudku. Snížení pokuty, o němž rozhodl Tribunál na základě těchto chyb a odlišná kategorie „přímých prodejů v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“, která je předmětem kasačního opravného prostředku, se nepřekrývají.

16. Ve třetí části týkající se rozsudku Ahlström Osakeyhtiö a další v. Komise (89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 a 125/85 až 129/85, EU:C:1988:447, dále jen „Celulóza I“) navrhovatelka tvrdí, že z tohoto rozsudku vyplývá, že pravomoc Unie se nevztahuje na jakýkoliv prodej v EHP, nýbrž se vztahuje jen na prodej v EHP relevantního výrobku uskutečněný v rámci jednání ve shodě, o němž bylo konstatováno, že je protiprávním jednáním.

17. Komise se domnívá, že Tribunál právem dospěl k závěru, že uvedený rozsudek nebrání Komisi v tom, aby pro účely výpočtu pokuty zohlednila „přímé prodeje v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“ uskutečněné společností InnoLux.

18. Ve čtvrté části týkající se rozsudku Istituto Chemioterapico Italiano a Commercial Solvents v. Komise (6/73 a 7/73, EU:C:1974:18) má navrhovatelka za to, že závěr, že dodávky LCD v rámci skupiny výrobním zařízením nacházejícím se v EHP, jako v případě společnosti Samsung, nejsou prodeji v rámci EHP, pokud jsou konečné výrobky, do kterých jsou LCD zabudovány, prodány mimo EHP, je v rozporu s tímto rozsudkem.

19. Komise má za to, že navrhovatelka nesprávně vykládá uvedený rozsudek. Tento rozsudek podle Komise zkoumá věcnou působnost článku 102 SFEU, avšak netýká se výpočtu pokut ve věcech kartelových dohod, a nepodporuje tedy hlavní tvrzení navrhovatelky, že Komise byla povinna pro výpočet pokuty odhlédnout od prodejů LCD uskutečněných společností InnoLux v rámci EHP prostřednictvím konečných výrobků.

20. V páté části týkající se uplatnění pravidel hospodářské soutěže Unie mimo její území navrhovatelka tvrdí, že kritérium, které použila Komise a Tribunál, k určení místa dodání v rámci skupiny nese riziko souběžných sankcí a kompetenčních sporů s jinými orgány ochrany hospodářské soutěže.

21. Komise má za to, že tato část je nepřipustná, neboť tento argument byl poprvé vznesen až v rámci kasačního opravného prostředku. Uvedený argument je podle Komise v každém případě hypotetický a neopodstatněný. Má za to, že z logiky vyplývá, že může existovat jen jeden první „skutečný prodej“.

2. Analýza

22. Jsem toho názoru, že tyto argumenty jsou natolik propojené a navzájem se překrývají, že je nezbytné se jimi zabývat společně.

a) Nerozlišení při zohlednění prodejů podle toho, zda se jedná o prodeje třetím nezávislým podnikům, nebo o prodeje subjektům stejné skupiny

23. Bod 13 pokynů z roku 2006 stanoví, že „[p]ři určování základní výše udělované pokuty bude Komise vycházet z hodnoty tržeb za zboží nebo služby v příslušné zeměpisné oblasti *uvnitř EHP*, které přímo nebo nepřímo [...] souvisejí s protiprávním jednáním“ (zdůrazněno autorem tohoto stanoviska).

24. V projednávaném případě zohlednila Komise pro výpočet pokuty uložené navrhovatelce na základě pojmu – který použila Komise ostatně poprvé (viz bod 2 tohoto stanoviska, pokud jde o pozdější věci) – „přímé prodeje v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“ podíl hodnoty interních prodejů LCD navrhovatelkou, která mohla odpovídat hodnotě LCD zabudovaných do konečných výrobků za předpokladu, že navrhovatelka prodala tyto konečné výrobky třetím podnikům usazeným v EHP. U všech interních prodejů LCD navrhovatelkou, jichž se týká protiprávní jednání, se totiž jedná o prodeje *mimo EHP* subjektům, které jsou součástí téže skupiny a zabudovaly tyto LCD do konečných výrobků (počítačů a televizorů) a poté je prodaly v EHP třetím nezávislým podnikům.

25. Jak Soudní dvůr nedávno potvrdil v rozsudku *Guardian Industries et Guardian Europe v. Komise* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, body 57 až 59; viz rovněž mé stanovisko v této věci, C-580/12 P, EU:C:2014:272, body 21 a násl.), že „bod 13 pokynů z roku 2006 má za cíl použít jako výchozí bod pro výpočet pokuty uložené podniku částku, která odráží ekonomický význam protiprávního jednání a relativní váhu dotčeného podniku v protiprávním jednání“ a rozhodl, že je důležité, aby pokuta byla ve „skutečné[m] vztahu k působnosti dotčené kartelové dohody“ a že „podíl celkového obratu *pocházejícího z prodeje produktů, které jsou předmětem protiprávního jednání, nejlépe odráží jeho ekonomický význam. Není tedy namístě rozlišovat mezi uvedenými prodeji podle toho, jestli šlo o prodeje nezávislým třetím osobám či subjektům téhož podniku*. Nezohlednění hodnoty prodejů posledně uvedené kategorie by nutně vedlo k neodůvodněnému zvýhodnění vertikálně integrovaných společností a umožnilo jim uniknout sankci *přiměřené* jejich ekonomickému významu na trhu s produkty, které byly předmětem protiprávního jednání“ (zdůrazněno autorem tohoto stanoviska).

26. V tomto ohledu Soudní dvůr v tomtéž rozsudku rozhodl (bod 57), že ačkoli pojem „hodnota tržeb“ uvedený v bodě 13 pokynů z roku 2006 nelze vykládat tak, že se týká obratu dosaženého pouze z prodejů, u kterých je prokázáno, že byly skutečně dotčeny touto kartelovou dohodou, „nelze [jej] [...] rozšířit tak, aby zahrnoval prodeje uskutečněné dotčeným podnikem, které nespadají do působnosti vytýkané kartelové dohody“⁷.

27. Dodávám v tomto kontextu – jak Tribunál správně rozhodl v bodě 66 rozsudku *Team Relocations a další v. Komise* (T-204/08 a T-212/08, EU:T:2011:286) – že „[z] ustálené judikatury plyne, že část obratu z *prodeje zboží, které je předmětem protiprávního jednání*, může poskytovat přesný ukazatel rozsahu protiprávního jednání na dotčeném trhu [...]. Konkrétně je obrat z prodeje výrobků, které byly předmětem restriktivního jednání, objektivním kritériem, které udává skutečnou míru škodlivosti tohoto jednání pro běžnou hospodářskou soutěž [...]. Pokyny z roku 2006 tuto zásadu převzaly“. Soudní dvůr potvrdil tento rozsudek rozsudkem *Team Relocations a další v. Komise* (C-444/11 P, EU:C:2013:464).

28. V projednávaném případě je však nesporné, že prodeje konečných výrobků subjekty, které jsou součástí skupiny navrhovatelky, třetím nezávislým osobám v EHP, jež byly zohledněny pro výpočet pokuty uložené navrhovateli, nebyly uskutečněny na relevantním trhu, na kterém došlo k protiprávnímu jednání konstatovanému ve sporném rozhodnutí. Pokud Soudní dvůr jednou provždy potvrdil v rozsudku *Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363), že Komise není oprávněna rozlišovat mezi interními a externími prodeji, není v zásadě ani oprávněna považovat za „skutečné prodeje“ jen externí prodeje⁸.

29. Sám Tribunál v bodě 74 napadeného rozsudku uznal, že přístup, který použila Komise v projednávaném případě, je obtížně slučitelný s judikaturou, vyvstává tudíž otázka, zda a v jakém rozsahu je Tribunál, který se nespokojil s prostým převzetím judikatury⁹, oprávněn podle svých slov tuto judikaturu „přízpůsobit“ „okolnostem projednávaného případu“, které se vyznačují skutečností, že navrhovatelka je vertikálně integrovaným podnikem, který mimo EHP zabudoval LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda, do konečných výrobků prodávaných v EHP“, „aby dosáhl cíle uvedené judikatury nezvýhodňovat vertikálně integrované podniky, které se účastnily kartelové dohody“ (bod 74 napadeného rozsudku).

7 — Viz rovněž mé stanovisko ve věci *Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise* (C 580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 44). Kromě toho viz rozsudky *Team Relocations a další v. Komise* (C-444/11 P, EU:C:2013:464, bod 76), jakož i *Putters International v. Komise* (T-211/08, EU:T:2011:289, bod 59), která nebyla předmětem kasačního opravného prostředku.

8 — Údajná nutnost „nezvýhodňovat vertikálně integrované podniky, které se účastnily kartelové dohody“ uvedená v bodě 74 napadeného rozsudku, proto v zásadě v projednávaném případě není platným důvodem pro zohlednění „přímých prodejů v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“ (viz rovněž bod 29 tohoto stanoviska).

9 — Je třeba uvést, že v té době již existovala judikatura v tomto ohledu, jak vysvětluji ve svém stanovisku ve věci *Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise* (C-580/12 P, EU:C:2014:272, body 21 a násl.). Skutečnost, že rozsudek *Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363) byl vydán po vynesení napadeného rozsudku, zde nehraje žádnou roli.

30. Nic to však nemění na tom, že metodika použitá Komisí v projednávaném případě zohlednila (interní) prodeje dotčených výrobků, které byly zcela uskutečněny mimo EHP, a z tohoto důvodu je podle mého názoru nutné učinit závěr, že tato metodika rozšířila územní působnost Komise na kartelovou dohodu sjednanou a uplatňovanou ve třetích zemích jen proto, že Komise „předpokládá“, že tato kartelová dohoda měla určité důsledky v EHP z důvodu prodejů na tomto území konečných výrobků, do kterých byl zahrnut dotčený výrobek, nezávislým třetím podnikům¹⁰.

31. Vzhledem k tomu, že (interní) prodeje výrobku, který je předmětem protiprávního jednání navrhovatelky, nebyly v projednávaném případě uskutečněny v EHP a že konečné výrobky, do kterých byl tento výrobek zabudován a jež subjekty, které jsou součástí skupiny navrhovatelky, prodaly v EHP, nebyly předmětem protiprávního jednání, je obtížné, ne-li nemožné, tvrdit, že kartelová dohoda byla v EHP „prováděna“ ve smyslu rozsudku „Celulóza I“ (body 13, 16 a 17 tohoto rozsudku).

32. Je třeba uvést, že lze kritizovat úsilí Komise vynaložené ve sporném rozhodnutí (body 9 a 381 odůvodnění) k rozlišení „skutečných“ prodejů v rámci skupiny, a sice prodejů, které jako takové mohou být zohledněny pro výpočet pokuty a prodejů, které jimi nejsou, a sice těch, které mohou být nezohledněny a nahrazeny „skutečnými“ prodeji LCD zahrnutých do konečného výrobku, tzv. „zpracovaného výrobku“, třetím osobám. V projednávaném případě by orgán pro hospodářskou soutěž v Asii mohl zahájit řízení proti InnoLux týkající se stejných prodejů, jako jsou zde dotčené prodeje.

33. Komise patrně zapomněla, že Tribunál již správně odmítl podobný argument žalobkyně v rozsudku *Europa Carton v. Komise* (T-304/94, EU:T:1998:89, body 113 a 121 až 123), a sice že interní dodávky neměly být zohledněny, jelikož se nejednalo o „skutečný prodej“. Jak jsem uvedl, Soudní dvůr nedávno potvrdil tento přístup v rozsudku *Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363).

34. Závěrem mám za to, že interní prodeje musí být zohledněny jako prodeje třetím osobám, avšak musí být vyloučeny, pokud k nim dochází mimo území Unie, což mě vede k tomu, abych prozkoumal projednávanou věc z hlediska územní působnosti unijního práva.

b) Územní působnost unijního práva

35. V této fázi může být zajímavé srovnat dotčená pravidla s pravidly použitelnými ve Spojených státech. Na rozdíl od oddílu 1 amerického zákona Sherman Act, který obecně zakazuje jakékoliv praktiky s cílem omezit obchod mezi několika státy nebo cizími národy a *nestanoví územní omezení*, článek 101 SFEU výslovně zakazuje „veškeré dohody mezi podniky [...] a jednání ve vzájemné shodě, které by *mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy* a jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení *hospodářské soutěže na vnitřním trhu*“ (zdůrazněno autorem tohoto stanoviska). Stejně pravidlo vyplývá obdobně ze znění článku 102 SFEU („zneužívá[t] dominantního postavení na vnitřním trhu“).

36. Soudní dvůr totiž v rozsudku „Celulóza I“ (body 11 a násl.) při analýze vlastního znění článku 101 SFEU (v době vynesení rozsudku článek 85 ES) učinil závěr, že jednání ve vzájemné shodě může omezit hospodářskou soutěž na společném trhu, a může se tedy na něj vztahovat územní působnost článku 85 ES, jen tehdy, pokud se týká *prodejů* relevantního výrobku *přímo kupujícím usazeným ve Společenství* a pokud prodávající byli zapojeni do cenové soutěže, aby získali zakázky těchto zákazníků.

10 — O stejné otázce rozhoduje v současné době Soudní dvůr ve věci *Intel v. Komise* (C-413/14 P), v níž se pátý důvod kasačního opravného prostředku uplatňovaný navrhovatelkou týká právě pravomoci Komise k použití článku 102 SFEU na prodejní smlouvy uzavřené mezi společností založenou podle práva Spojených států Intel a čínským podnikem Lenovo, týkající se komponentů, a sice mikroprocesorů, které měly být dodány do Číny, aby tam byly zabudovány do počítačů, které Lenovo vyrábí v Číně, avšak mohou být později uvedeny na trh v EHP. V tomto ohledu by v zásadě při odpovědi na tuto otázku neměl být činěn rozdíl mezi územní působností unijního práva v kontextu výpočtu pokut, o které se jedná v projednávaném případě, a pravomocí Komise k použití článků 101 SFEU a 102 SFEU.

37. Soudní dvůr dospěl k tomuto závěru na základě analýzy znění článku 85 ES, přičemž dodal, že „za těchto podmínek se na pravomoc Společenství k použití svých pravidel hospodářské soutěže na taková jednání vztahuje zásada teritoriality, která je universálně uznána v mezinárodním právu veřejném.“ (bod 18 téhož rozsudku). Článek 101 SFEU (nebo ostatně článek 102 SFEU) tedy nevyvolává otázky územní působnosti z hlediska mezinárodního práva veřejného, neboť s ohledem na své znění nemá být jednoduše použit mimo území Evropské unie.

38. Z tohoto důvodu není nutné mít v Unii právní předpis odpovídající americkému zákonu nadepsanému „The Foreign Trade Antitrust Improvements Act“, který zákonodárnou cestou zavedl test takzvaných „kvalifikovaných důsledků“ za tím účelem, aby z oddílu 1 Sherman Act vyloučil jednání konstatovaná v zahraničí, která nemají „přímý, podstatný a rozumně předvídatelný důsledek pro americký obchod“. Na rozdíl od Sherman Act znění článků 101 SFEU a 102 SFEU jasně uvádí, že tyto články se týkají jen praktik omezujících hospodářskou soutěž v Unii, a nikoliv mimo území Unie.

39. V tomto kontextu odkazují na nedávnou věc *Motorola Mobility v. AU Optronics* (č. 14-8003) předloženou U. S. Court of Appeals (7th Circuit), která se týkala stejné celosvětové kartelové dohody, jako je dohoda, která vedla k podání kasačního opravného prostředku. V této věci byly vzneseny podobné otázky a jednalo se v ní o podobný skutkový stav, jako jsou otázky a skutkový stav, o které jde zde, mimo jiné použití práva (v tomto případě amerického) hospodářské soutěže na třetí země. V této věci Motorola, která je usazena ve Spojených státech, obvinila mezinárodní kartel (stejný jako zde), že porušil Sherman Act, pokud jde o kartelovou dohodu o ceně LCD prodáváných některým jejím dceřiným společnostem usazeným mimo americké území, které je zabudovávaly do konečných výrobků a poté dodávaly své mateřské společnosti ve Spojených státech.

40. V „amicus curiae brief“ zaslaném U. S. Court of Appeals se belgický orgán pro hospodářskou soutěž¹¹ přiklání k restriktivnímu výkladu územní působnosti amerického kartelového práva na základě zásady mezinárodní zdvořilosti (*comitas gentium*) a uvádí, že důsledkem extenzivního uplatňování amerického práva by bylo ohrožení (účinnosti) uplatňování belgického a evropského práva hospodářské soutěže, jakož i práva jiných zemí. Podobné „amicus curiae briefs“ byly předloženy v této věci, mimo jiné Tchaj-wanem a Japonskem.

41. V rozsudku vyneseném několik měsíců po napadeném rozsudku, zamítl U. S. Court of Appeals opravný prostředek společnosti Motorola a rozhodl, že Sherman Act není použitelný z toho důvodu, že důsledky kartelové dohody pro americký trh – i kdyby byly podstatné a rozumně předvídatelné – byly „nepřímé“, jelikož účastníci kartelové dohody neprodávaly LCD ve Spojených státech, nýbrž LCD byly prodávány podnikům v zahraničí (dceřiným společnostem společnosti Motorola), které je zabudovávaly do výrobků, jež byly poté vyváženy a opět prodávány ve Spojených státech. Zdůraznil rovněž nebezpečí, že Sherman Act bude dána příliš široká působnost.

42. Z výše uvedeného vyplývá, že v projednávané věci by široký výklad územní působnosti unijního práva hospodářské soutěže rovněž mohl vést ke kompetenčním sporům se zahraničními orgány pro hospodářskou soutěž, jakož i k dvojímu uložení sankcí podnikům.

11 — Viz „Brief of Belgian Competition Authority in *Motorola Mobility LLC v AU Optronics Corp.*“ ze dne 10. října 2014. Tento orgán zde cituje rozsudek belgického Cour d'appel ze dne 12. března 2014 ve věci 2013/MR/6 „Brabomills“, v němž tento soud zrušil pokutu uloženou společnosti Brabomills, neboť pokuta nebyla vypočítána na základě prodeje nebo obratu dosaženého v Belgii, vzhledem k tomu, že Cour d'appel nemohl ohodnotit, zda tato pokuta byla uložena Brabomills jen za protiprávní jednání, jehož se dopustila v Belgii, nebo zda se vztahovala také na protiprávní jednání, kterého se dopustila v Nizozemsku, za které již byla podniku uložena sankce v této zemi (a to proto, aby nebyla porušena zásada *non bis in idem*).

43. Unijní soudy ostatně vždy uznávaly význam striktního dodržování územní působnosti¹², aby nebyla porušena zásada *ne bis in idem*¹³, zakotvená v článku 50 Listiny základních práv Evropské unie. Z rozsudku SGL Carbon v. Komise (C-308/04 P, EU:C:2006:433, zejména z bodů 29 a 32) vyplývá, že Soudní dvůr měl za to, že překročení územní pravomoci orgánem pro hospodářskou soutěž může vést k uložení souběžných sankcí podnikům, kterých se týká šetření. Pokud by v projednávaném případě uložila Komise pokutu za prodej týkající se komponentů dodaných do země, která není členem EHP, z důvodu, že konečný výrobek, do něhož byl tento komponent zabudován, byl prodán v EHP, mohla by být za tento prodej uložena sankce dvakrát: poprvé ve státě, který není členem EHP, do něhož byl komponent dodán a poté podruhé v EHP (na základě přístupu Komise, podle něhož je tento komponent zabudován do konečného výrobku, který je nakonec prodán v EHP).

44. Mám za to, že Komise zachází příliš daleko, když ukládá sankci za kartelové dohody týkající se výrobků vyráběných a prodáváných mimo EHP jen z toho důvodu, že poté jsou „zpracovány“ nebo zabudovány do jiných výrobků, které (všechny nebo jejich část) jsou přivezeny do EHP, ledaže by byly dodatečně prokázány kvalifikované důsledky kartelové dohody v EHP.

c) Důsledky kartelové dohody v EHP vyplývající z konečných výrobků: kritéria „kvalifikovaných důsledků“ a „provádění“

45. Poukazuji na to, že původně na začátku řízení o porušení povinnosti kvalifikovala Komise zde dotčené prodeje jako „nepřímé prodeje v rámci EHP“ (viz bod 391 odůvodnění a násl. sporného rozhodnutí). Až poté se rozhodla je kvalifikovat spíše jako „přímé prodeje v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“¹⁴. Jednalo se o úsilí Komise lépe odůvodnit použití nového pojmu?

46. V každém případě podle mého názoru není možné mít za to, že prodeje v rámci EHP konečných výrobků, do kterých byly zabudovány LCD, uskutečněné subjekty skupiny InnoLux usazenými v EHP jsou ve smyslu rozsudku „Celulóza I“ prováděním cenové kartelové dohody týkající se prodeje LCD. Takové prodeje totiž nelze pokládat za prodeje LCD za ceny stanovené kartelovou dohodou v rámci EHP. Prodej samotných konečných výrobků nemůže být totiž prováděním kartelové dohody týkající se LCD v EHP, jelikož prodeje konečných výrobků, do kterých byly zabudovány LCD, nejsou součástí porušení článku 101 SFEU konstatovaného Komisí. Samotné zabudované LCD kromě toho nebyly prodávány za koordinované ceny v EHP. V projednávaném případě došlo k „provádění“ mimo EHP při dodání LCD subjektům, které je zabudovaly do konečných výrobků.

47. Odlišné zacházení z hlediska působnosti článku 101 SFEU s nepřímými prodeji LCD v EHP podle toho, zda jsou „zpracované výrobky“ uvedeny na trh třetími podniky, které nabyly tyto LCD od účastníků kartelové dohody, nebo zda jsou uvedeny na trh dceřinými společnostmi účastníků kartelové dohody, které nabyly LCD po jejich dodání v rámci vertikálně integrované skupiny, by mělo za následek znevýhodnění těchto vertikálně integrovaných skupin ve vztahu k výrobcům LCD, kteří nejsou vertikálně integrováni¹⁵.

12 — Pokud by zahraniční orgány pro hospodářskou soutěž uložily pokuty za provádění kartelové dohody nebo její důsledky v EHP, zasáhlo by to do územní působnosti Komise. Viz rozsudky Tokai Carbon a další v. Komise (T-236/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, EU:T:2004:118, bod 143), jakož i Hoechst v. Komise (T-410/03, EU:T:2008:211, bod 603). Platí rovněž, že pokud by Komise uložila pokuty, které se nevztahují k provádění kartelové dohody nebo jejím kvalifikovaným důsledkům v EHP, překročila by svou pravomoc.

13 — Viz zejména rozsudky Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise (T-224/00, EU:T:2003:195, bod 103), jakož i Tokai Carbon a další v. Komise (T-236/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, EU:T:2004:118, bod 143) (přičemž kasační opravný prostředek byl zamítnut v rozsudku Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, C-397/03 P, EU:C:2006:328). Viz rovněž rozsudek Showa Denko v. Komise (C-289/04 P, EU:C:2006:431, bod 50).

14 — Toto označení je trochu rozporuplné, jelikož prodeje jsou přímé a současně uskutečněny „prostřednictvím“ něčeho. V každém případě nemají vůbec povahu přímých prodejů, kterou má první kategorie prodejů („přímé prodeje v rámci EHP“).

15 — Viz rovněž názor profesora Demareta P. nadepsaný: „Poznámka k rozsudku InnoLux T-91/11“, příloha ECJ. A.6 ke kasačnímu opravnému prostředku InnoLux.

48. Je tedy zřejmé, že pravomoc Komise ve vztahu k dotčeným prodejům může zde být odůvodněna jen na základě použití kritéria „kvalifikovaných důsledků“.

i) Kritérium „kvalifikovaných důsledků“ obecně

49. Několik generálních advokátů navrhovalo uznání tohoto kritéria Soudním dvorem, což by umožnilo uplatňovat unijní právo hospodářské soutěže na protisoutěžní jednání nebo dohody konstatované mimo EHP, které však mají následky na území EHP. Byl to zejména případ generálního advokáta Mayrase ve stanovisku ve věci *Imperial Chemical Industries v. Komise* (48/69, EU:C:1972:32) (v níž kartelová dohoda měla přímé a okamžité, podstatné a předvídatelné důsledky ve Společenství) a generálního advokáta Darmona ve stanovisku ve spojených věcech *Ahlström Osakeyhtiö a další v. Komise* (89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 et 125/85 à 129/85, EU:C:1988:258)¹⁶.

50. Samotná Komise již dlouhou dobu tvrdí, že kritérium „kvalifikovaných důsledků“ vymezuje vnější hranici její pravomoci¹⁷.

51. Tribunál v rozsudku *Gencor v. Komise* (T-102/96, EU:T:1999:65, bod 92) rovněž použil toto kritérium tím, že v rámci zpochybnění pravomoci Komise k použití nařízení o kontrole spojování podniků na spojení podniků usazených mimo Společenství¹⁸, vyžadoval, aby se jednalo o „okamžitý, podstatný a předvídatelný důsledek“. Navíc neshledávám žádný důvod k omezení použití tohoto kritéria jen na spojování podniků¹⁹.

52. V rozsudku *Haladjian Frères v. Komise*²⁰ Tribunál k „dohod[ě] týkající se výrobků, které byly zakoupeny ve Spojených státech za účelem jejich prodeje v [Unii]“ rovněž uvedl, že „[p]ouhá skutečnost, že jednání má určitý dopad, ať je jakýkoliv, na hospodářství [Unie], nepředstavuje sama o sobě dostatečně úzkou souvislost, která by mohla založit pravomoc [Unie]. Aby byl tento dopad zohledněn, musí být podstatný, tj. značný a nezanedbatelný“.

53. Je pravda, že Soudní dvůr sice nikdy neodmítl kritérium „kvalifikovaných důsledků“, nikdy však rovněž výslovně nerozhodl o možnosti je použít²¹. I když souhlasím s jeho použitím, o tento problém se v kasačním opravném prostředku nejedná, neboť důkazy o kvalifikovaných důsledcích kartelové dohody pro hospodářskou soutěž v EHP, které Komise uplatnila, jsou zcela nedostatečné.

16 — „Nebyla by Komise bezbranná, pokud by v případě jednání ve vzájemné shodě uskutečněného jen podniky nacházejícími se mimo společný trh, za které by nesly odpovědnost jen tyto podniky, neměla možnost přijmout proti nim žádné rozhodnutí? Znamenalo by to zároveň vzdát se ochrany společného trhu, která je nezbytná k uskutečnění hlavních cílů Společenství“ (bod 53).

17 — Již v rozhodnutí 69/243/EHS ze dne 24. července 1969 týkajícím se řízení podle článku 85 Smlouvy o EHS (IV/26.267 – Barviva) (Úř. věst. L 195, s. 11) Komise tvrdí, že „[t]he competition rules of the Treaty are [...] applicable to all restrictions of competition which produce within the Common Market effects set out in Article 85(1)“ V bodě 79 rozhodnutí Komise 85/202/EHS ze dne 19. prosince 1984 týkajícího se řízení podle článku 85 Smlouvy o EHS (IV/29.725 – „Celulóza“, Úř. věst. 1985, L 85, s. 1), Komise uvedla, že „[t]he effect of the agreements [...] on prices announced and/or charged to customers and on resale of pulp with the EEC was [...] not only substantial but intended, and was the primary and direct result of the agreements“ (závazné je pouze anglické znění). Rozhodnutí Komise 85/2006/EHS ze dne 19. prosince 1984 týkající se řízení podle článku 85 Smlouvy o EHS (IV/26.870 – Dovoz hliníku z východní Evropy“ (Úř. věst. 1985, L 92, s. 1) bylo rovněž výslovně založeno na kritériu důsledků. Viz rovněž „the Commission’s Eleventh Report on Competition Policy – 1981“, Brusel, 1982, bod 34 a „the Commission’s Fourteenth Report on Competition Policy – 1984“, Brusel, 1985, bod 60.

18 — Viz rovněž stanovisko generální advokátky Kokott ve věci *Transport Association of America a další* (C-366/10, EU:C:2011:637, bod 148).

19 — V tomto smyslu viz rovněž rozsudek *Intel v. Komise*, T-286/09, EU:T:2014:547, bod 231. High Court (England and Wales) dospěl také k tomuto závěru ve věci *Adidas v. The Lawn Tennis Association a další*, [2006] EWHC 1318 (Ch), body 47 a násl. Viz rovněž zejména Broberg, M. P., *The European Commission’s Extraterritorial Powers in Merger Control*, *International and Comparative Law Quarterly*, 49, 2000, s. 180 a Albors-Llorens, A., „Collective dominance: A mechanism for the control of oligopolistic markets?“, *The Cambridge Law Journal*, sv. 59, číslo 2, červen 2000, s. 256. Kritérium provádění a kritérium „kvalifikovaných důsledků“ ostatně nevedly vždy ke stejnému výsledku. Viz zejména Griffin, J. P., „EC and US Extraterritoriality: Activism and Cooperation“ 17, *Fordham International Law Journal*, 1994, s. 353, 360 a násl.; Schwartz, I. a Basedow, J., „Restrictions on Competition“, III-35 *International Encyclopedia of Comparative Law I*, 1995, s. 134 až 139 a Baudenbacher, C., „The CFI’s Gencor Judgment – Some remarks on its global implications“, *Liber amicorum en l’honneur de B. Vesterdorf*, Bruylant, 2007, s. 557.

20 — T-204/03, EU:T:2006:273, bod 167, který nebyl předmětem kasačního opravného prostředku.

21 — Bylo tomu tak zejména v rozsudku „Celulóza I“, neboť – na rozdíl od projednávané věci – kritérium „provádění“ dotčené kartelové dohody umožňovalo Soudnímu dvoru odůvodnit pravomoc Společenství z hlediska zásady teritoriality.

ii) Prokázání „kvalifikovaných důsledků“ v projednávané věci?

54. Vzhledem k tomu, že EHP je trhem chráněným pravidly použitelnými v projednávaném případě, je *a priori* obtížné spojit prodeje v Asii, o které se jedná v projednávaném případě, s pravidly hospodářské soutěže EHP nebo se strukturou hospodářské soutěže týkající se výrobků, na které se vztahuje protiprávní jednání, v EHP, ledaže by na základě posouzení trhu konečného výrobku v EHP byl učiněn závěr, že kartelová dohoda na asijském trhu týkající se LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda, vedla rovněž k narušení hospodářské soutěže na trhu konečných výrobků v EHP. Ve sporném rozhodnutí však Komise nepostupuje tímto způsobem, neuvádí ani z právního hlediska dostatečně neprokazuje, že hospodářská soutěž byla v EHP narušena na trhu konečných výrobků, ani že protiprávní jednání se týkalo také stanovení cen nebo prodeje konečných výrobků, do kterých byly zabudovány LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda.

55. Komise ve sporném rozhodnutí pouze konstatovala, že porušení článku 101 SFEU²² se vztahuje jen k LCD (viz body 1 a 377 odůvodnění sporného rozhodnutí), přičemž jednoduše poznamenala, že „o [p]rodejích LCD obrazovek zákazníkům v rámci skupiny bylo v projednávaném případě jednáno při sjednávání kartelové dohody“ a že lze „rozumně předpokládat, že prováděná kartelová dohoda měla důsledky pro přímé prodeje prostřednictvím zpracovaných výrobků“ (sporné rozhodnutí, bod 394 odůvodnění; zdůrazněno autorem tohoto stanoviska), což určité neodpovídá prokázání kvalifikovaných důsledků kartelové dohody pro trh EHP.

56. Je zřejmé, že (konstatování) protiprávního jednání se netýká přímo konečných výrobků. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru kromě toho vyplývá, že se jich netýká ani nepřímě. Pokyny z roku 2006 totiž jasně uvádějí, že slovo „nepřímě“ uvedené v bodě 13 těchto pokynů se má vztahovat na případy, v nichž „například při [...] dohodách o stanovení cen daného výrobku [...] cena takového výrobku bude sloužit jako základ ceny kvalitativně vyšších či nižších výrobků“²³. Tak tomu však v projednávaném případě není: ze spisu nevyplývá, že ceny LCD stanovené kartelovou dohodou jsou referenčními cenami pro LCD vyšší nebo nižší kvality. Ze spisu rovněž nevyplývá, že se jedná o referenční cenu pro konečné výrobky, jejichž jsou součástí.

57. Tribunál měl v bodech 48 a 49 napadeného rozsudku za to, že volba Komise zohlednit „přímé prodeje v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“ je podle něj „v projednávaném případě o to odůvodněnější, že z důkazů obsažených ve [sporném] rozhodnutí [bod 394 odůvodnění], které žalobkyně nezpochybnila, vyplývá, že prodej LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda, v rámci podniků účastnících se této dohody, se uskutečňoval za ceny ovlivněné uvedenou dohodou“ a že „účastníci kartelové dohody kromě toho věděli, že ceny LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda, ovlivňují ceny konečných výrobků, které je zahrnují“ (viz bod 92 a 93 odůvodnění sporného rozhodnutí). Avšak i kdyby tomu tak mohlo být, nic to nemění na skutečnosti, že tento pojem „ovlivnění“ nemůže stačit k prokázání „kvalifikovaných důsledků“ v EHP. Mám ostatně za to, že tato zjištění se týkají všech účastníků kartelové dohody, aniž by již bylo rozlišováno mezi „skutečnými“ prodeji v rámci skupiny, které jako takové mohou být zohledněny pro výpočet pokuty, pokud byly uskutečněny v EHP a prodeji, které jimi nejsou a jež by podle Komise mohly být nahrazeny „skutečnými“ prodeji LCD zabudovanými do konečného výrobku třetím osobám²⁴.

22 — Rovněž v článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3) (pro účely tohoto stanoviska se omezují je na odkaz na článek 101 SFEU).

23 — Pokyny z roku 2006, poznámka pod čarou v bodě 13. V projednávaném případě by ostatně bylo možné si položit otázku, zda pojem „prodeje prostřednictvím zpracovaných výrobků“ je jako takový vhodný, jelikož dotčené konečné výrobky (notebooky, monitory počítačů nebo LCD televizory) nejsou ve skutečnosti „zpracovanými“ LCD, stejně jako smartphone nemůže být kvalifikován jako obrazovka, či dokonce „zpracovaný“ mikroprocesor. Jsou to zcela odlišné výrobky, do nichž je LCD zabudován jako jedna z mnohých součástí. Pokyny z roku 2006 však uvádějí kvalitativně vyšší nebo nižší výrobky, pro které slouží cena stanovená kartelovou dohodou jako základ, a sice stejné výrobky, ale odlišné kvality.

24 — Je sice pravda, že bod 394 odůvodnění sporného rozhodnutí se týká konkrétně tří vertikálně integrovaných společností, kterým je sporné rozhodnutí určeno a na které byl použit pojem „přímé prodeje v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“, bod 396 téhož rozhodnutí však uplatňuje stejné důkazy ve vztahu k LGD a AUO, na které Komise požila jen pojem „přímé prodeje v rámci EHP“.

58. Tribunál v bodě 70 napadeného rozsudku zdůrazňuje, že v projednávaném případě musí mít Komise možnost stíhat „dopady“, které kartelová dohoda prováděná mimo EHP měla „na hospodářskou soutěž na vnitřním trhu“ a „uložit [...] pokutu přiměřenou škodlivosti této kartelové dohody pro hospodářskou soutěž na uvedeném trhu“. Dodává tak, že „jestliže jsou LCD, na které se vztahuje kartelová dohoda a které jsou vyrobené žalobkyní, zabudovány do konečných výrobků společnostmi, které patří ke stejnému podniku jako žalobkyně a tyto výrobky byly v EHP prodávány tímto podnikem, je třeba mít za to, že kartelová dohoda ovlivnila transakce, které proběhly až do okamžiku tohoto prodeje včetně“. Mám za to, že tento závěr je přinejmenším ukvapený, jelikož Komise neprokázala, že protiprávní jednání vztahující se ke stanovení ceny LCD mělo nutně dopad na stanovení ceny konečných výrobků. Navíc mnozí výrobci konečných výrobků vůbec nebyli účastníky řízení, v němž bylo vydáno sporné rozhodnutí. Prohlášení Komise v bodě 394 sporného rozhodnutí (bod 389 francouzské verze), že „*lze rozumně předpokládat, že zavedená kartelová dohoda měla důsledky pro přímé prodeje prostřednictvím zpracovaných výrobků*“ je – jak ona sama uznává – hypotetické, neboť Komise ve sporném rozhodnutí neuvádí žádný důkaz o tom, že by prodej konečných výrobků byl z právního hlediska dostatečně ovlivněn k tomu, aby se jednalo o „kvalifikované důsledky“ dotčené kartelové dohody v EHP vzhledem k tomu, že tento pojem vyžaduje důsledky přinejmenším okamžité, podstatné a předvídatelné, a nikoliv jen možné nebo předpokládané.

59. Pokud chce Komise zahrnout dotčené prodeje do výpočtu pokuty, „nemůže se omezit na pouhou domněnku, ale musí poskytnout, [...] konkrétní, důvěryhodné a dostatečné indicie, které jí umožní posoudit, jaký skutečný dopad mohlo mít protiprávní jednání z hlediska hospodářské soutěže na uvedeném trhu“ (viz rozsudek Prym a Prym Consumer v. Komise, C-534/07 P, EU:C:2009:505, bod 82). Nestačí tedy, aby se Komise opřela o domněnku, že podobné důsledky existují, přičemž si lze také položit otázku, zda se Komise snažila ověřit a ohodnotit dopad kartelové dohody na trh konečných výrobků v EHP.

60. Navrhovatelka tvrdí, že další problém pojmu „přímé prodeje v rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“, vyvstává ze skutečnosti, že se jím uměle přesouvá místo dotčené transakce z místa, kde bylo LCD skutečně dodáno a použito, na místo, kde byl konečný výrobek, do něhož byl tento LCD zabudován, prodán. Místo prodeje LCD se však nacházelo v Asii, a nikoliv v EHP. Když Komise postaví prodej konečného výrobku na roveň prodeji LCD, který je do něj zabudován, zachází s interními dodávkami obrazovek uskutečněnými v rámci InnoLux v Tchaj-wanu a v Číně, jako kdyby byly uskutečněny v EHP, třebaže měla za to, že dodávky obrazovek v rámci skupiny uskutečněné společností Samsung z Jižní Koreje do jejích továren v EHP, byly uskutečněny mimo EHP jen proto, že Samsung prodává konečné výrobky, do kterých byly tyto zabudovány, mimo EHP²⁵.

61. Je pravda – jak prohlašuje Komise v bodě 383 sporného rozhodnutí – že „použití kritéria dodávek k prokázání hodnoty prodeje zakládá silný vztah k EHP“, ale – jak rozhodl Tribunál v rozsudku Brouwerij Haacht v. Komise (T-48/02, EU:T:2005:436, bod 59, který nebyl předmětem kasačního opravného prostředku), „pro účely výpočtu pokuty uložené za uskutečněné protiprávní jednání nemůže být posouzení skutečné hospodářské schopnosti účastníků způsobit škodu jiným subjektům, zejména spotřebitelům, provedeno s odkazem na jiné výrobky, než na výrobky, které jsou předmětem kartelové dohody“.

25 — Bod 238 odůvodnění sporného rozhodnutí jasně uvádí, že „vzhledem k tomu, že prodeje LCD obrazovek v rámci skupiny jsou ukončeny prostřednictvím zpracovaných výrobků prodáváných v EHP, musí být proto tyto prodeje zohledněny [...]“ [volný překlad]. Viz rovněž bod 395 odůvodnění sporného rozhodnutí, který stanoví: „[p]ro účely výpočtu hodnoty prodeje je hodnota relevantních obrazovek zahrnuta, pokud účastník kartelové dohody prodal zpracovaný výrobek podniku v EHP, který není přidružený“.

62. Jak ostatně stanovují pokyny z roku 2006, od nichž se Komise nemůže odchýlit bez konkrétního a objektivního odůvodnění, které by bylo v souladu zejména se zásadou rovného zacházení²⁶ (které nebylo v projednávaném případě uvedeno), musí být pokuty založeny na prodejkách, které jsou předmětem protiprávního jednání. Komise tedy nemůže zohlednit prodej navazujících výrobků, a sice výrobků, které nejsou předmětem protiprávního jednání, i když výrobky, které jsou předmětem takového jednání, jsou jakožto jejich komponenty do nich zabudovány.

iii) V každém případě jaký postoj zaujmout ke kritériu „provádění“ kartelové dohody?

63. Soudní dvůr v rozsudku „Celulóza I“ (body 16 a 17) rozhodl, že pro pravomoc Komise k uplatnění zákazů uložených unijním právem hospodářské soutěže je rozhodující nikoliv místo vytvoření kartelové dohody, nýbrž místo, kde je kartelová dohoda prováděna²⁷. V bodě 18 tohoto rozsudku Soudní dvůr uvedl, že se na pravomoc Unie „vztahuje zásada teritoriality, která je universálně uznávána v mezinárodním právu veřejném“. Soudní dvůr však v bodě 12 téhož rozsudku uvedl, „že hlavní zdroje dodávek celulózy se nacházely mimo Společenství [...] a že trh [měl] proto celosvětový rozměr. Pokud výrobci usazení v těchto zemích [mimo Unii] *prodávají přímo kupujícím usazeným ve Společenství* a pokud jsou zapojeni do cenové soutěže, aby získali zakázky těchto zákazníků, jedná se o hospodářskou soutěž uvnitř společného trhu“ (zdůrazněno autorem tohoto stanoviska). „Tito výrobci se účastní jednání ve vzájemné shodě, jehož cílem a *důsledkem* je omezení hospodářské soutěže na společném trhu ve smyslu článku 85 Smlouvy“ až tehdy, když „se dohodnou o cenách, které se společným souhlasem nabídnou svým zákazníkům usazeným ve Společenství a provádějí toto jednání ve vzájemné shodě tím, že prodávají za skutečně koordinované ceny“ (bod 13 rozsudku „Celulóza I“; zdůrazněno autorem tohoto stanoviska) a Soudní dvůr dospívá k závěru, že „v projednávaném případě výrobci prováděli kartelovou dohodu o cenách na společném trhu (bod 17 uvedeného rozsudku).

64. Výchozí diskem pro posouzení použitelnosti unijního práva hospodářské soutěže je tedy určení místa, v němž se uskutečňuje hospodářská soutěž, pokud jde o výrobek dotčený jednáním ve vzájemné shodě.

65. Důvodem založení působnosti Unie podle kritéria provádění uplatněného v rozsudku „Celulóza I“ je *prodej v EHP relevantního výrobku, na který se vztahuje jednání ve vzájemné shodě*, v projednávaném případě LCD²⁸. Sporné rozhodnutí však nekonstatuje žádné jednání ve vzájemné shodě týkající se konečných výrobků, do nichž byly zabudovány LCD a jež byly vyrobeny účastníky kartelové dohody. Tribunál rovněž pominul kritérium uplatněné v rozsudku „Celulóza I“, když v bodě 46 napadeného rozsudku uvádí, že prodej konečných výrobků, do kterých byly zabudovány LCD, „narušil hospodářskou soutěž v EHP“. Stačí uvést, že k prodeji konečných výrobků nedochází na trhu EHP dotčeném protiprávním jednáním, a sice na trhu LCD. Konečně, ačkoli Tribunál v bodě 47 napadeného rozsudku uvádí opak, *nestačí* určit „prodej s [jakýmkoli] vztahem k EHP“ k prokázání územní použitelnosti unijního práva hospodářské soutěže na základě kritéria uplatněného v rozsudku „Celulóza I“. Musí být prokázáno, že v EHP je prodáván výrobek dotčený protiprávním jednáním, a sice LCD a prodej odlišného výrobku, do kterého je LCD zabudován jakožto komponent, jenž sám o sobě není předmětem prodeje, tuto podmínku nesplňuje.

26 — Rozsudek Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise (C-397/03 P, EU:C:2006:328, bod 91). V tomto kontextu viz rovněž rozsudek Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 55).

27 — Viz rovněž rozsudek Atlantic Container Line a další v. Komise (T-395/94, EU:T:2002:49, bod 72), který vychází z rozsudku „Celulóza I“.

28 — Jak správně uvádí Demaret, P., „L'application du droit communautaire de la concurrence dans une économie mondiale globalisée – La problématique de l'extraterritorialité“, v *La politique communautaire de la concurrence face à la mondialisation et à l'élargissement de l'Union européenne*. Uvedme Verlagsgesellschaft, 1999, s. 49, „[k]ritériem uplatněným v rozsudku Celulóza nebyl jednoduchý prodej ve formě určitého obratu, nýbrž tímto kritériem bylo uskutečnění jednání ve Společenství formou prodeje za koordinované ceny“.

66. Nakonec mám za to, že v kontextu otázky územní působnosti, která je v projednávaném případě nastolena, byla Komise povinna vyložit pokyny z roku 2006 restriktivně tím spíše – připomínám – že „řízení, ve kterém je [Komisí] uložena pokuta za porušení zákazu dohod o stanovování cen a rozdělení trhů stanoveného v čl. 81 odst. 1 ES, spadá pod „trestněprávní složku“ článku 6 [Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950], tak jak byla postupně definována Evropským soudem pro lidská práva“²⁹.

67. Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku musí být přijat.

68. Je tudíž nutné zrušit napadený rozsudek v rozsahu, v němž se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když dospěl k závěru, že na dodávky LCD v rámci skupiny továrnám navrhovatelky v Číně a Tchaj-wanu se vztahuje článek 101 SFEU a článek 53 Dohody o EHP jen z toho důvodu, že konečné výrobky, do kterých byly jakožto komponenty v dotčených továrnách zabudovány LCD, prodává navrhovatelka v EHP.

B – Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku týkajícímu se údajné diskriminace jiných účastníků kartelové dohody

69. V první části týkající se použití pojmu „jediný podnik“ jakožto rozlišujícího kritéria navrhovatelka tvrdí, že rozlišení provedené Tribunálem mezi vertikálně integrovanými podniky podle toho, zda spolu s nimi spojenými kupujícími tvoří či netvoří jediný podnik, není založeno na žádném relevantním rozdílu. Navrhovatelka tak uvádí, že Tribunál v rozsudku LG Display a LG Display Taiwan v. Komise (T-128/11, EU:T:2014:88) k zamítnutí argumentu LGD, že prodeje LCD mateřským společností měly být vyloučeny, neuplatnil skutečnost, že dotčené prodeje byly uskutečněny v rámci jediného podniku. Navrhovatelka odkazuje rovněž na bod 140 tohoto rozsudku a tvrdí, že rozlišení vertikálně integrovaných společností podle toho, zda jsou jejich uskutečněné relevantní prodeje určeny propojeným dceřiným nebo propojeným mateřským společností, postrádá smysl.

70. Komise tvrdí, že argumentace žalobkyně je neopodstatněná.

71. Je třeba nejprve uvést, že vzhledem k tomu, že druhý důvod kasačního opravného prostředku uplatněný navrhovatelkou nemůže vést ke zrušení v širším rozsahu, nebyl by tento důvod běžně zkoumán³⁰. Druhým důvodem kasačního opravného prostředku se tedy budu zabývat jen v zájmu vyčerpání problematiky a podpůrně (pro případ, že by se Soudní dvůr rozhodl neřídit se mým stanoviskem k prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku).

72. V každém případě je třeba konstatovat, že rozlišení, které učinil Tribunál mezi účastníky kartelové dohody podle kritéria pojmu „podnik“ ve smyslu článku 101 SFEU, aby určil účastníky, kteří se svými kupujícími tvoří vertikálně integrované podniky a účastníky, kteří jsou samostatnými ve vztahu ke svým kupujícím, má svůj pevný základ v judikatuře³¹.

29 — Viz stanovisko generálního advokáta Bota ve věci ThyssenKrupp Nirosta v. Komise (C-352/09 P, EU:C:2010:635, body 48 až 52, jakož i citovaná judikatura) a stanovisko generální advokátky Sharpston ve věci KME Germany a další v. Komise (C-272/09 P, EU:C:2011:63, bod 64).

30 — Viz zejména rozsudek Chronopost a další v. Ufex a další (C-83/01 P, C-93/01 P a C-94/01 P, EU:C:2003:388, bod 43).

31 — Viz zejména rozsudky Imperial Chemical Industries v. Komise (48/69, EU:C:1972:70, body 134, 135 a 140); Hydrotherm Gerätebau (170/83, EU:C:1984:271, bod 11), jakož i Arkema v. Komise (C-520/09 P, EU:C:2011:619, bod 37 a citovaná judikatura).

73. Mám za to, že kromě otázek spojených zejména s příslušností Komise mimo území Unie a se související judikaturou, které byly podrobně zkoumány v rámci posouzení prvního důvodu kasačního opravného prostředku, Komise a Tribunál neučinily svévolné rozlišení za účelem rozlišení dodávek v rámci skupiny a prodeje třetím podnikům. V projednávaném případě, totiž jen rozlišily mezi vertikálně integrovanými podniky a podniky, které jimi nejsou, přičemž na rozdíl od amerického práva je v unijním právu k tomuto rozlišení zcela relevantní (objektivní) pojem „jediný podnik“. Tato část důvodu by podle mého názoru měla být zamítnuta již z tohoto samotného důvodu.

74. Je třeba ještě uvést – ačkoli navrhovatelka tvrdí opak – že situace LGD se lišila od situace takových vertikálně integrovaných podniků, jako je InnoLux. Společnost LGD byla totiž podnikem odlišným od svých mateřských společností. Vzhledem k tomu, že neexistovala vertikální integrace, byly všechny prodeje LCD svým mateřským společnostem, které uskutečnila LGD, zohledněny pro výpočet pokuty jakožto „přímé prodeje v rámci EHP“. Pojem „jediný podnik“ umožnil tedy objektivně rozlišit mezi různými situacemi.

75. Z toho vyplývá, že první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

76. Ve druhé části tohoto druhého důvodu kasačního opravného prostředku týkající se údajných chyb vztahujících se k metodě použité na dodávky LCD v rámci skupiny uskutečněné společnostmi LGD a AUO má navrhovatelka za to, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když se v bodech 93 a 94 napadeného rozsudku opřel o zásadu legality k tomu, aby zamítl její argumenty vycházející ze zásady rovného zacházení. Podle navrhovatelky totiž z rozsudku *Alliance One International a Standard Commercial Tobacco v. Komise* a *Komise v. Alliance One International a další* (C-628/10 P a C-14/11 P, EU:C:2012:479) vyplývá, že o zásadu legality se lze opřít k odmítnutí uplatnění metody výpočtu pokuty na účastníka řízení jen v případě, že tento účastník navrhuje použití protiprávní metody. Navrhovatelka má však za to, že v projednávaném případě na ni nebyla uplatněna zcela legální metoda výpočtu pokuty. Na dodávky LCD uskutečněné společnostmi LGD a AUO v rámci skupiny měla být totiž podle navrhovatelky použita metoda, kterou Tribunál a Soudní dvůr potvrdily v rozsudcích *Europa Carton v. Komise* (T-304/94, EU:T:1998:89) a *KNP BT v. Komise* (C-248/98 P, EU:C:2000:625). Tvrdí, že samotný Tribunál v rozsudku *LG Display a LG Display Taiwan v. Komise* (T-128/11, EU:T:2014:88) potvrdil legalitu této metody, a tudíž, že si odporuje.

77. Komise tvrdí, že argumentace navrhovatelky není podložená.

78. Tato část druhého důvodu kasačního opravného prostředku má podle mého názoru zpochybnit nadbytečné odůvodnění, a proto by měla být zamítnuta jako neúčinná. I kdyby totiž Komise dospěla nesprávně k závěru, že LGD, LG Electronics a Philips, ani AUO a BenQ nejsou jediným podnikem, nemůže mít z toho navrhovatelka prospěch.

79. Jak Komise správně uvedla, na rozdíl od situace, o kterou se jedná ve věci, ve které byl vydán rozsudek *Alliance One International a Standard Commercial Tobacco v. Komise* a *Komise v. Alliance One International a další* (C-628/10 P a C-14/11 P, EU:C:2012:479), v projednávaném případě Komise každopádně použila stejnou metodu (jediného podniku) na všechny účastníky kartelové dohody. Stačí konstatovat, že nic v tomto rozsudku neumožňuje dospět k závěru, že Tribunál měl v rámci žaloby na neplatnost podané společností InnoLux rovněž určit, zda Komise správně použila danou metodu na LGD a AUO.

80. Z toho vyplývá, že druhá část druhého důvodu kasačního opravného prostředku musí být zamítnuta jako neúčinná a v každém případě jako neopodstatněná. Tento důvod kasačního opravného prostředku musí být proto zamítnut.

IV – K důsledkům zrušení napadeného rozsudku, jakož i k nákladům řízení

81. Podle čl. 61 statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr, je-li kasační opravný prostředek odůvodněný, v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje. Je tomu tak v projednávaném případě, neboť Soudní dvůr má k dispozici všechny nezbytné poznatky k tomu, aby rozhodl o žalobě.

82. Snížená pokuta, která byla stanovena Tribunálem, činila (před zaokrouhlením) 288 437 850 eur (bod 163 napadeného rozsudku; viz v tomto ohledu poznámku pod čarou 6 tohoto stanoviska). Je tedy třeba od této částky odpočítat část pokuty, která odpovídá „přímým prodejem rámci EHP prostřednictvím zpracovaných výrobků“, která činí 114 681 174 eur. Celková základní výše pokuty (před zaokrouhlením) je tedy 173 756 676 eur. Tato částka musí být poté zaokrouhlena³² na konečnou částku 173 000 000 eur. Dodávám, že Komise nezpochybnila tyto číselné údaje, které navrhovatelka uvedla v kasačním opravném prostředku.

83. Pokud jde o náklady řízení, vzhledem k tomu, že kasačnímu opravnému prostředku podanému společností InnoLux je částečně vyhověno, je třeba uložit Komisi, aby nesla své náklady řízení vynaložené jak v prvním stupni, tak v řízení o kasačním opravném prostředku a aby nahradila polovinu nákladů vynaložených společností InnoLux v obou řízeních. InnoLux ponese polovinu nákladů řízení vynaložených v těchto řízeních.

V – Závěry

84. S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Soudní dvůr:

- zrušil rozsudek Tribunálu Evropské unie InnoLux v. Komise (T-91/11, EU:T:2014:92) v rozsahu, v němž potvrdil, že pokuta uložená společnosti InnoLux Corp. mohla oprávněně zohlednit dodávky v rámci skupiny obrazovek s displeji z kapalných krystalů s aktivní maticí továrnám společnosti InnoLux v Číně a na Tchaj-wanu, kde byly následně zabudovávány do konečných výrobků prodáváných v Evropském hospodářském prostoru, čímž se dopustil nesprávného právního posouzení;
- zrušil rozhodnutí Komise C(2010) 8767 final, ze dne 8. prosince 2010, v řízení podle článku 101 [SFEU] a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (věc COMP/39.309 – LCD) v rozsahu, v němž ukládá společnosti InnoLux Corp. pokutu tak, že zohledňuje hodnotu dodávek v rámci skupiny obrazovek s displeji z kapalných krystalů s aktivní maticí továrnám společnosti InnoLux Corp. v Číně a na Tchaj-wanu, kde byly následně zabudovávány do konečných výrobků prodáváných v Evropském hospodářském prostoru;
- stanovil výši pokuty uložené společnosti InnoLux Corp. na 173 000 000 eur;
- zamítl kasační opravný prostředek ve zbývajících částech a
- uložil Komisi, aby nesla své náklady řízení vynaložené jak v prvním stupni, tak v řízení o kasačním opravném prostředku a aby nahradila polovinu nákladů vynaložených společností InnoLux Corp. v obou řízeních, a uložil InnoLux Corp., aby nesla polovinu nákladů řízení vynaložených v uvedených řízeních.

32 — Podle metody zaokrouhlení potvrzené Tribunálem (bod 160 napadeného rozsudku) platí, že pokud zaokrouhlení na první dvě číslice vede ke snížení základní nezaokrouhlené částky o více 2 % (3 756 676 se rovná 2,16 % z 173 756 676), je snížená částka pokuty zaokrouhlena na tři první číslice.

85. Pokud se Soudní dvůr rozhodne neřídít mým stanoviskem k prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku a zamítne jej, podpůrně navrhuji, aby zamítl kasační opravný prostředek v plném rozsahu, a uložil společnosti InnoLux Corp., aby nesla náklady tohoto řízení.